

कर्णाली प्रदेशको पहिलो राष्ट्रिय दैनिक

युगआवान

yugnews.com

निष्पक्षता, निर्भिकता, निरन्तरता...

(ई पेपर पढन स्थान गर्नुलाई)

वर्ष: २४

अंक: ३३८

वि.सं. २०८१

चैत

१४

बिहिवार

नेपाल संवत: १९४४,

चैत कृष्ण ऋयोदशी

Thursday

२७

March

2025

yugaawhan@gmail.com

पृष्ठ: ८

मूल्य: ५/-

दुना टपरी व्यवसाय फस्टाउँदो

■ सिर्जना बुढाथोकी
सुखेत, १३ चैत ।

वीरेन्द्रनगर, चिसापानी घर भएको ६१ बाट्यिय सेतु वि.क्र प्रत्येक दिन बिहान पात टिप्प जानु उनको दैनिक हो। जंगल उन् को घरदेखि २ किलो मिटर मात्र टाढा छ। माथ २४ गते सेतु संधै भै पिद्यूमा डोको र हातमा हासिया बोकर बिहान ७ बजे पात टिप्प साथीहस्संग जंगल पुष्टिङ्गु। जंगलभित्र सालाको रुखहरू प्रसास्त भएकोले पात टिप्प दुख छैन। “नजिक नजिक सालको रुखहरू भएकोले पात टिप्प सञ्जिलो हुन्छ” - वि.कले भनिन्। बिहान दुख घण्टा भित्र सेतुले ५ देखी ७ सयसम्म सालको पात टिप्प बताउँछन्। टिप्पेसकेको पातहरूलाई चाड मिलाए प्लाइटिकको बोराभित्र खादिञ्च र ९ बजे सेतु साथीहरू संगे घर फक्कीन्छन्। सेतुले घरायसी काम सकेर दैनिक व्यवसायीर लाग्निन्।

► बाँकी २ पेजमा

वनको संरक्षण

रामजानकी सामुदायिक वनका सचिव रामबहादुर गुरुङका अनुसार जंगलबाट पात त्याउने देखि मैसिन चलाउनेसम्म काम महिलाहरूले नै गर्न्छन्। महिलाहरूको दुनाटपरी निर्माण गर्ने कार्यसमिति बनेको छ। कार्यसमितिमा रामबहादुर मात्र एकलो पुरुष हुन्। उनी भन्नुन् “म मात्रै कार्यसमितिमा पुरुष छु। रामजानकी दुनाटपरी उद्योगले सामुदायिक महिलाहरू व्यवसायीक बन्ने गर्नेछ उद्योगको लागि भवन निर्माण गरेको पनि बताउँछन्।

रामबहादुरका अनुसार टपरीको उत्पादनलाई दोब्बर गर्ने स्थानीय सिमान्तकृत महिलाहरूको

► बाँकी ३ पेजमा

स्थानीय अर्थतन्त्र

स्थानीय होटल व्यवसायले प्लाइटिको प्रयोग घाटाउदै गएको वीरेन्द्रनगर नगरपालिकाका वातावरण तथा विपद उपशाखा प्रमुख यामलाल गिरीले बताउँछन्। मध्यपर्शियम विष्वविद्यालयको वातावरण तथा जलबायु संकेयका डिन सुदूरप ठुकुरी भन्छन्, “प्राकृतिक रूपमा पाइने पातको प्रयोगले प्लाइटिकजन्य वस्तु प्रयोगमा कमि त्याइहेको छ।

दुना टपरीले प्रयोगले जलबायुमा पनि असर पर्देन। र व्यवस्थापन गर्ने पनि सहज हुन्छ। रुखबाट भेरेर पात आखिर जंगलमै कुहाएर जाने हो तर यसलाई टिप्पे यसरी दुनाटपरी बनाउदा आयउआजन सँगै वातावरणीय रूपमा पनि राष्ट्रो हुन्छ। दुनाटपरी प्रयोग पर्छि व्यवस्थापन गर्दा मल बन्छ।

► बाँकी ३ पेजमा

वनमा महिला नेतृत्व

वन उपभोक्ता महासङ्ग कर्णाली प्रदेशका अध्यक्ष भवानीप्रसाद अधिकारीले चलाउने वनमार्फत दुना टपरीको व्यवसाय विस्तार भइराखेको छ। वन नियमावली अन्तर्गतको सामुदायिक वन मार्फदर्शन २०६५ मा वन व्यवस्थापन, सोत र कोष परिचालनमा महिलाको सहभागीता बढाउने नीतिले पनि सामुदायिक वनको नेतृत्व लिन अवसर महिलाले पाएका हुन्।

वन उपभोक्ता महासङ्ग सुखेतका अध्यक्ष चन्द्र प्रसाद थानीका अनुसार पनि ‘महिलाले चलाएका वनका गतिविधि विवाद रहित र आर्थिक रूपमा पारदर्शी छन्। कर्णाली प्रदेश वन निर्देशनालयका सूचना अधिकारी सुर्य शर्माका अनुसार सामुदायिक वनको सुर्खेतको छैन।’ उनका हुनुसार निर्देशनालयका सूचना अधिकारी सुर्य शर्माका अनुसार सामुदायिक वनको सुर्खेतको छैन।

► बाँकी २ पेजमा

ग्रीन ग्रोथमा महिलाको भूमिका

रामजानकी दुना टपरी उद्योग सञ्चालन गरिरहेका ती महिलाहरूले पात टिप्पेको क्षतिपुरितका रूपमा सामुदायिक वृक्षारोपण गर्न्छन्। सामुदायिक बनका अध्यक्ष जगतबहादुर भण्डारीले चिसापानीको सामुदायिक वनमा महिलाहरूले अनावश्यक भारीहरू फार्डेर सरसफाईको काम गरिरहेका बताउँछन्। छाडा पशुपाया पनि नियन्त्रणमा छन्। काठ तस्करी रोकिएको छ। उनका अनुसार महिलाहरू पात संकलनका लागि जारी

► बाँकी २ पेजमा

अध्ययनबिनै परीक्षा दिँदै सुधार गृहका विद्यार्थी

■ सरला सुवेदी
बाँकी, १३ चैत ।

देशभर अहिले माध्यमिक शिक्षा परीक्षा (एसईई) सञ्चालन भइरहेको छ। कीयैं विद्यार्थी जानअन्जान गल्तीका बीच परीक्षामा सामेल भइरहेका छन्। तर, केही विद्यार्थीहरू यस्ता पनि छन्, जो बाल सुधार गृह तथा कारणामा रहेर परीक्षा दिइरहेका छन्। बाँकेका दुई बाल सुधार गृहमा मात्र २८ जना विद्यार्थी एसईईमा सहभागी छन्। सुधार गृहमा ५ देखि १२ कक्षासम्मका १६० जना बालबालिकाहरू अध्ययनरत छन्।

सुधार गृहमा कार्यरत शिक्षक विजयप्रसाद मुरीका अनुसार विद्यार्थीहरूले यस वर्ष पर्सई परीक्षा दिएका छन्। सुधार गृहमा चार कोठे विद्यालय भवन र डेसबेन्च भए पनि कानुनी भएको २ पेजमा

VACANCY ANNOUNCEMENT

Valley Meridian Academy (VMA), a leading educational institution in the valley, is an eminent as well as a high performing school that primarily focuses on progressive education in recent years for all-rounded development of the students incorporating experimental and activity based teaching-learning approach with immediate effect. As we are expanding our team, we invite applications from well-qualified, experienced, dedicated and self-motivated candidates in the following posts listed below:

1. Post	: Basic Level Mathematics Teacher
Required No.	: 1 (one)
Qualification	: +2 or Bachelor's Degree in related subject with at least 2 years of Working Experience.
Eligibility	: Must possess strong command over written and spoken English
Salary	: Must be Computer literate : Minimum Rs.25,000 per month
2. Post	: Grade Teacher for Class One
Required No.	: 1 (one)
Qualification	: +2 or Bachelor's Degree in any Faculty with at least 2 years of Working Experience
Eligibility	: Must be Montessori trained
Salary	: Must possess strong command over written and spoken English : Minimum Rs.22,000 per month

Interested candidates having a sense of integrity and a positive attitude are highly encouraged to send their resume along with the cover letter at valleymeridian2063@gmail.com or drop in to the school office in person to apply by 26th Chaitra, 2081. Only shortlisted candidates will be called for the further recruitment procedure.

Valley Meridian Academy (VMA)
Birendranagar-09, Latikoli, Surkhet
Contact No. : 083-520587, 9858052921

कुलमान घिसिड

गए सर्वोच्च

■ युग संवाददाता

काठमाडौं, १३ चैत ।
सरकारले नेपाले कार्यकारी निर्देशक पदबाट हाटाएरिए कुलमान घिसिड सर्वोच्च अदालत पुगेको छन्। बुधबाट अपराह्न घिसिडको तर्फबाट लोकमणि पोखरेलाले रिट लिएर सर्वोच्च पुगेको हुन्। सर्वोच्चका प्रवक्ता अच्युत कुमारेकोलाई अनुसार रिट दर्ता हुन बाँकी छ।

कर्णाली नदीमा बेवारिसे शब फेला

■ युग संवाददाता

सुखेत, १३ चैत ।
कालीकोटको नरहरिनाथ गाउँपालिका बडा नं. १ लालियाट नजिक कर्णाली नदीमा बेवारिसे शब फेला परेको छ। बजार नजिकै बुधबाट बिहान ८.५५ बजेको साथमा कर्णाली नदीको किनारामा बेवारिसे अवस्थामा शब फेला परेको प्रहरीले जानाएको छ। जल्ला प्रहरी कार्यालय कालीकोटका सूचना अधिकारी प्रहरी निरीक्षक रामप्रसाद पाण्डेले प्रहरी चौकी लालुखुलालुमा खबर प्राप्त हुना साथ प्रहरी हवल्दार डमर सिंह नेपालीको कमाडमा दुई जनाको टोली घटनास्थल पुगेर घटनास्थल सुरक्षित राखेको बताए। उक्त स्थान प्रहरी चौकी लालुखुलालुमा खबर प्राप्त हुने साथ प्रहरी हवल्दार डमर सिंह नेपालीको कमाडमा दुई जनाको टोली घटनास्थल पुगेर घटनास्थल सुरक्षित राखेको बताए। उक्त स्थान प्रहरी चौकी लालुखुलालुमा खबर प्राप्त हुने साथ प्रहरी हवल्दार डमर सिंह नेपालीको कमाडमा दुई जनाको टोली घटनास्थल पुगेर घटनास्थल सुरक्षित राखेको बताए।

सुलभ दर र गुणस्तरिय छपाइ तोकिएकै समयमा दुक्का ।

• Screen Print • Offset Print • Digital Print

24 Years in Printing Experience
Quality & Quantity Printing House

संसार प्रसिद्ध HEIDELBERG

कर्णाली प्रदेशमै पहिलो पटक (20"x30" & 19"x25")

Multicolour Printing Machine

25000 Printing Per Hour

</div

सिमली जंगलको रहस्यमय जमघटः

कानुन उल्लंघन र समाजलाई द्वन्द्वतर्फ धकेल्ने प्रयास

प्रकाश मिश्र/पत्रकार

क्षेत्रभित्र अनधिकृत गतिविधि गर्न नपाइने स्पष्ट व्यवस्था गरेको छ।

यदि ऐन्डो यादारिङ्ग का नाममा विदेशी नागरिकले गाँजा, भाड, वा अन्य कुनै प्रतिबन्धित लाग्नुपर्दथ सेवन गरिरहेका छन् भने, त्यो कानुनी अपराध हो। यसलाई रोक्न प्रायसासनको दायित्व छ। उनहरूले प्रतिबन्धित गतिविधि गरिरहेका छन् कि छैन भने कुरुको अनुसन्धान गर्ने पाटो सम्बन्धित निकायको हो।

नेपाल कानुनी शासनमा आधारित मुलुक हो। यहाँ कानुनभन्दा माथि कोही छैन - न स्वदेशी न विदेशी। तर, पछिलो समय कैलालीको सिमली जंगलमा ऐन्डो यादारिङ्ग को नाममा भैरहेको विदेशी जमघटले नेपालको कानुन र समाजिक संरचनालाई चुनौती दिए काम गरेको छ।

जिल्ला प्रशासन कार्यालय, कैलालीका प्रमुख जिल्ला अधिकारी (सीडीओ) गोगान बहादुर हमालले ती विदेशी नागरिकलाई जंगल छोडन २४ घण्टे अलिट्टेमट दिएका छन्। यो निर्णय पूर्ण रूपमा कानुनी र तात्कारी हो। किएन्होने नेपालको कानुनअनुसार कुनै पनि विदेशी नागरिकले सरकारको अनुमति विना जंगल लेत्रोमा अनधिकृत रूपमा बस्न पाउँदैनन्। तर, यस विषयमा केही व्यक्तिहरूले अनावश्यक रूपमा समाजलाई भइकाउने प्रयास गरिरहेका छन्।

पत्रकारसाथी आक्रमणः स्वतन्त्र प्रेसमाथि हमला

यस घटनावारे समाचार लेखेने क्रममा मलाई आक्रमण भएको छ। ओजुवा क्याफेका सञ्चालक डबल शाह र सिर्जना होलिटका सञ्चालक चेत बहादुर सिंहले समाचार लेखेकै आधारमा स्वतन्त्र पत्रकारितामाथि हमला गरे, जसका कारण उनीहुरु मध्य ओजुवा क्याफेका सञ्चालक डबल शाह अहिले कानुनी नियन्त्रणमा छन् भने सिर्जना होलिटका सञ्चालक चेत बहादुर सिंहले फरार छन्।

कानुनभन्दा माथि कोही छैन

नेपालको संविधान, पर्यटन नीति, र विदेशी नागरिकसम्बन्धी कानुनले विदेशी पर्यटकका गतिविधिलाई स्पष्ट स्वमा परिभाषित गरेको छ। नेपालको राष्ट्रिय निकुञ्ज तथा वन संरक्षण ऐनले वन

तर, समाजलाई द्वन्द्वमा धकेल्ने

नियतले क्याम्पस प्रमुख भट्टाराई लगायतका रोक्नु पर्छ।

कानुनको पालना सबैका लागि अनिवार्य

नेपालमा कानुन सबैका लागि बगाबर छ। विदेशी नागरिकलाई नेपालको कानुन पालना गर्नेपर्छ। सिमली जंगलमा भएको ऐन्डो यादारिङ्ग गैरिकानुनी छ कि छैन त्यो नेपालको कानुनले परिभाषित गरेका निकायले हर्ते हो सामाजिक सञ्जालमा न्याधिसंघ बन्नेहरूले होइन सामाजिक संबन्धित निकायले त्यस्ता व्यक्तिहरूलाई कानुनको पालना गराउन आवश्यक छ।

समाजलाई द्वन्द्वमा धकेल्ने प्रयास

समाजमा द्वन्द्व सिनार्ने नियतले केही व्यक्तिहरूले अनावश्यक विवाद खडा गर्न खोजिरहेका छन्। “डबल शाहले कहिले काठमाडौंको भूकूटीमण्डपमा, कहिले घोडाघोडीको ओजुवा क्याफेका चिया खुवाउने गरेका युवाहरूले विरोधमा उत्रिएन?” भने जस्ता प्रश्न खडा गरेर सामाजिक सञ्जालमा मार्फत द्वन्द्व निम्त्याउने प्रयास गरिरहेका क्याम्पस प्रमुख भट्टाराईको मुख्य आसाय के हो ? किन उनी समाजमा द्वन्द्व सम्बन्धित निकायको कुरा हो प्रत्यकारले भफकभाकाउने उसको धर्म हो कर्म हो। प्रसासनले दिएको अलिट्टेमेट पूर्णतः कानुनी देविसकोपछि पनि छ समाजलाई भ्रामित पान खोज्ने व्यक्तिहरू कानुनी कारबाहीको दायरमा आउनुपर्छ।

अर्को कुरा रेस्बो यादारिङ्गका नाममा गरिएको भेलका लागी कुै सरकारी अनुमति लिएको अहिलेसम्म पुष्ट भएको छैन। जिल्ला प्रशासन कार्यालय, कैलालीले नै विदेशी नागरिकलाई २४ घण्टाभित्र क्षेत्र छोइन दिएको आदेश कार्यालयन गराउने नगराउने सम्बन्धित प्रयास हो। यो गरिमा विदेशी नागरिकलाई २४ घण्टाभित्र क्षेत्र छोइन दिएको आदेश कार्यालयन गराउने नगराउने सम्बन्धित निकायको कुरा हो प्रत्यकारले भफकभाकाउने उसको धर्म हो कर्म हो। प्रसासनले दिएको अलिट्टेमेट पूर्णतः कानुनी देविसकोपछि पनि छ समाजलाई भ्रामित पान खोज्ने व्यक्तिहरू कानुनी कारबाहीको दायरमा आउनुपर्छ।

यो सासार भ्रम फैलाउने प्रयास हो। चिया खुवाउने जस्तो समान्य समाजिक कार्यालाई गैरिकानुनी गतिविधिसँग जोडेर समाजलाई उत्रिज्ञ पार्न खोज्ने कार्य गर्नु धमिलो पानीमा माझा मार्फत काम गर्नु जस्तै हो। युवाहरू जोशिला हुँचन उन्हाउन भावनामा बछल्न भने जानेर बुजेर किंदियासँगको युद्धका लागि तयार हुन आग्रह होर्ने अधिव्यक्ति स्वतन्त्र पत्रकारिता र सामाजिक संदभाव सहित बसेको समाजमा द्वन्द्व निम्त्याउने प्रयास हो। यसलाई कानुनले

तर, समाजलाई द्वन्द्वमा धकेल्ने

महिलाले मासिक दुई सय प्लाकेट दुना टपरी बनाउँछन्। सेतु जस्तो एकल महिलाको लागि दुनाटपरी व्यवसाय साहारा बनेको छ। १.२ वर्ष अधिक श्रीमान गुमाएकी सेतुले दुना टपरी व्यवसायबाट आत्मनिर्भर बनेकी छन्। “बिहान बेलुको काको छाक टार्ने छोराठोरीको मुख ताकन पद्दैन” - सेतुले भनिन्।

प्लास्टिकको प्लेटको विकल्पको रूपमा सुर्खेतका होटल तथा व्यवसायहरूमा दुना टपरीको प्रयोग बढ्दौ ऋक्रमा छ। उजा पाठ तथा धार्मिक संस्कारहरूमा दुना टपरीको आवश्यकता र बजारमा यसको माग बढ्दै गएपछि उधोगको रूपमा दुना टपरी व्यवसाय फटाउँदै आएको साना तथा धेरेतु उद्योगका निर्देशक पदमलाल लामिछानेले बताउँछन्। दुना टपरी व्यवसायले महिलाहरूलाई स्वरोजगार संगै हरित वृत्तिको लागि पनि देवा पुर्याएको छ।

तर, स्थानीय सरकारले सुर्खेत जिल्लामा दुना टपरी व्यवसायिक विकास, दुना टपरीबाट बने कोहोरको सुरुपयोग र बन जंगल विकासको लागि महिलाहरूलाई विशेष योजना तथा आधिकृत सहायता भने

निर्दिष्टको सामुदायिक वनको महिलाहरू बताउँछन्। यद्यपी, वीरेन्द्रनगर आसापासका शहरी क्षेत्रहरूमा हरियाली क्षेत्र विकासका लागि दुना टपरी व्यवसायले महत्वपूर्ण भूमिका खेलेको निर्देशनालयका प्रमुख शेरबाहुदुर श्रेष्ठले बताए।

सन् २०१८ मा बन अनुसन्धान ताथ सर्वेक्षण विभागले गरेको एक सर्वेक्षण अनुसार सुर्खेतको वन अनुसन्धान ताथ अधिकारी क्षेत्रफलमा दुना टपरी बढेर ८०८३१ घेरेको विकासको लागि दुना टपरी व्यवसायले सुर्खेत उद्योग विविज्य संघका अध्यक्ष लक्षण कैंडेल बताउँछन्। सुर्खेत जिल्लालाई दुना टपरी व्यवसायले द्वन्द्वतर्फ धकेल्ने, कानुनको खिल्ली उडाउने र यसले उनीहुरुको मुख्य आसाय के हो ? किन एकल महिलाहरूलाई दुना टपरी व्यवसायले द्वन्द्वतर्फ धकेल्ने अनिवार्य।

सेतुले विदेशी नागरिकलाई द्वन्द्वतर्फ धकेल्ने अनिवार्य। यसले देविसकोपछि पनि छ समाजलाई भ्रामित पान खोज्ने व्यक्तिहरू कानुनी कारबाहीको दायरमा आउनुपर्छ।

सेतुले विदेशी नागरिकलाई द्वन्द्वतर्फ धकेल्ने अनिवार्य। यसले देविसकोपछि पनि छ समाजलाई भ्रामित पान खोज्ने व्यक्तिहरू कानुनी कारबाहीको दायरमा आउनुपर्छ।

सेतुले विदेशी नागरिकलाई द्वन्द्वतर्फ धकेल्ने अनिवार्य। यसले देविसकोपछि पनि छ समाजलाई भ्रामित पान खोज्ने व्यक्तिहरू कानुनी कारबाहीको दायरमा आउनुपर्छ।

सेतुले विदेशी नागरिकलाई द्वन्द्वतर्फ धकेल्ने अनिवार्य। यसले देविसकोपछि पनि छ समाजलाई भ्रामित पान खोज्ने व्यक्तिहरू कानुनी कारबाहीको दायरमा आउनुपर्छ।

सेतुले विदेशी नागरिकलाई द्वन्द्वतर्फ धकेल्ने अनिवार्य। यसले देविसकोपछि पनि छ समाजलाई भ्रामित पान खोज्ने व्यक्तिहरू कानुनी कारबाहीको दायरमा आउनुपर्छ।

सेतुले विदेशी नागरिकलाई द्वन्द्वतर्फ धकेल्ने अनिवार्य। यसले देविसकोपछि पनि छ समाजलाई भ्रामित पान खोज्ने व्यक्तिहरू कानुनी कारबाहीको दायरमा आउनुपर्छ।

सेतुले विदेशी नागरिकलाई द्वन्द्वतर्फ धकेल्ने अनिवार्य। यसले देविसकोपछि पनि छ समाजलाई भ्रामित पान खोज्ने व्यक्तिहरू कानुनी कारबाहीको दायरमा आउनुपर्छ।

सेतुले विदेशी नागरिकलाई द्वन्द्वतर्फ धकेल्ने अनिवार्य। यसले देविसकोपछि पनि छ समाजलाई भ्रामित पान खोज्ने व्यक्तिहरू कानुनी कारबाहीको दायरमा आउनुपर्छ।

सेतुले विदेशी नागरिकलाई द्वन्द्वतर्फ धकेल्ने अनिवार्य। यसले देविसकोपछि पनि छ समाजलाई भ्रामित पान खोज्ने व्यक्तिहरू कानुनी कारबाहीको दायरमा आउनुपर्छ।

सेतुले विदेशी नागरिकलाई द्वन्द्वतर्फ धकेल्ने अनिवार्य। यसले देविसकोपछि पनि छ समाजलाई भ्रामित पान खोज्ने व्यक्तिहरू कानुनी कारबाहीको दायरमा आउनुपर्छ।

सेतुले विदेशी नागरिकलाई द्वन्द्वतर्फ धकेल्ने अनिवार्य। यसले देविसकोपछि पनि छ समाजलाई भ्रामित पान खोज्ने व्यक्तिहरू कानुनी कारबाहीको दायरमा आउनुपर्छ।

